TREBALLAR I FER RECERCA EN TEMPS DE CRISI
Projecte *La prensa del Caudillo. Publicacions falangistes para la Cataluña de posguerra (1939-1949)*

Fa dos anys el Sistema Municipal d'Arxius de Barcelona i la Fundació Carles Pi i Sunyer van signar un conveni de col·laboració en l'àmbit de la recerca històrica contemporània de la ciutat, que se centrava en la col·laboració dels investigadors de la Fundació i els professionals dels tres grans arxius de la ciutat (l'Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona, l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona) en un projecte sobre la ciutat en el primer franquisme (1939-1949), que comprenia el treball hemerogràfic, la documentacio de Cerimonial, Alcaldia, Finances, etc., i la recerca, identificació i ordenació de material fotogràfic d'aquests anys.

Aquest mes de maig ha culminat una de les tasques més ambicioses que les dues institucions s'havien plantejat: a partir dels recursos aportats per una convocatòria del Ministerio de Presidencia,[1] del govern espanyol, per a projectes de recerca sobre la guerra civil i el franquisme, i amb la col·laboració de l'empresa Dinser, els investigadors d'arreu disposen de la possibilitat de consultar, en format digital, de les principals publicacions de la Barcelona franquista durant la primera dècada (1939-1949): *Diario de Barcelona*, *Solidaridad Nacional*, *Hoja del Lunes*, revistes falangistes com *Azor*, *Temple*, *Estilo*, *Alerta*, etc. Aquest fet té implicacions importants per al patrimoni històric i cultural del país i per a la potenciació de noves recerques. Sobre el primer punt, és evident: la preservació de col·leccions de publicacions que es troben, en molts casos, en estat precari, però que és imprescindible conservar si volem conèixer el nostre passat i alguns dels mals que encara arrosseguem en el present. En el segon cas, facilita la recerca en un fons documental de primer ordre i permet treure a la llum una quantitat ingent d'informació, que ens ajudarà a completar recerques ja endegades i posar-ne en marxa de noves.

Durant el curs 2009-2010 es va dur a terme un seminari de treball, de molt alt nivell, sobre les polítiques culturals públiques de la Diputació provincial i l'Ajuntament en els anys quaranta. S'hi van presentar recerques radicalment noves sobre fons documentals que, fins alehores, ningú no havia mirat (per exemple, l'Arxiu Administratiu Contemporani de Barcelona). El resultat van ser aportacions concretes que ens obliguen a replantejar algunes de les conclusions acceptades per tots els investigadors en aquest àmbit: com es va organitzar internament l'ajuntament de Barcelona a partir de 1939? Quin organigrama cultura es va posar en marxa? Quin significat *real* va tenir l'intent d'Instituto Español de Estudios Mediterráneos, emparat per la Diputació provincial? Quins fons són imprescindibles per desenvolupar aquestes línies de recerca?

Un altre àmbit de col·laboració molt important va ser l'intercanvi d'informació i de dades documentals amb l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona. D'aquest treball en comú en van sortir algunes iniciatives d'allò més interessants: recuperar col·leccins fotogràfiques no identificades i digitalitzar-les; plantejar la

1. Ministerio de la Presidencia: *Subvenciones destinadas a actividades relacionadas con las víctimas de la guerra civil y del franquismo para el año 2010* (BOE, Orden PRE 786/2010, 24.III.2010). Resolució favorable: octubre 2010.

possibilitat d'un treball públic (llibre, exposició, etc.), a partir dels fons fotogràfics, alguns d'ells inèdits, de l'Arxiu, entre d'altres.

Malgrat les dificultats econòmiques del moment, les dues institucions s'han compromès a continuar treballant sota el paraïgua d'aquest conveni de col·laboració i potenciant les línies de recerca al voltant de la història de la ciutat.

Barcelona, 2 de maig de 2011

JOAQUIM BORRÀS
Director del Sistema
Municipal d'Arxius
(Barcelona)

FRANCESC VILANOVA
Director de l'Arxiu
Històric de la Fundació
Carles Pi i Sunyer